

Dr. sc. Velinka Grozdanić*
Zoran Sršen**
Dalida Rittossa***

KAZNENA POLITIKA OPĆINSKIH SUDOVA NA PODRUČJU ŽUPANIJSKOG SUDA U RIJECI

U radu se iznose rezultati kaznene politike općinskih sudova na području Županijskog suda u Rijeci na uzorku od 160 pravomoćnih presuda samo najznačajnijih kaznenih djela u razdoblju od 1993. do 2002.: najviše je bilo izrečenih uvjetnih osuda – 68%. Bezuvjetnih kazni zatvora bilo je ukupno 28%, i to bezuvjetnih kazni zatvora u granicama propisanih kazni 20%, a ublaženih kazni u bezuvjetnim zatvorskim kaznama 8%. Vrlo malo izricano je novčanih kazni – samo 3%, a najmanje sudskih opomena – samo 1%.

Na temelju olakotnih i otegotnih okolnosti iz obrazloženja odluke o kaznenopravnoj sankciji nije bilo moguće uspostaviti bilo kakvu relaciju između njih i izrečene sankcije, što otežava jasan, nedvosmislen i argumentiran zaključak o kaznenoj politici sudova.

I. ISTRAŽIVAČKI UZORAK

Istraživanje kaznene politike sudova na području Županijskog suda u Rijeci obuhvatilo je ukupno 160 presuda pravomoćno osuđenih osoba za dva petogodišnja razdoblja (od 1993. do 1997. i od 1998. do 2002.) za sljedeća kaznena djela iz nadležnosti općinskih sudova¹:

* Dr. sc. Velinka Grozdanić, redovita profesorica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

** Zoran Sršen, sudac Županijskog suda u Rijeci

*** Dalida Rittossa, asistentica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

¹ Uzorak je formiran na način da su se iz upisnika KŽ Županijskog suda u Rijeci redosljedom navođenja izdvajale presude za relevantna kaznena djela vodeći računa o pokrivenosti razdoblja istraživanja i o opsegu uzorka koji nije smio biti manji od 150 presuda.

1993. – 1997.

	Članak	Broj osuđenih
Zloupotroba opojnih droga	čl. 196. st. 1. OKZRH	6
Krađa	čl. 125. st. 1. KZRH	7
Ugrožavanje javnog prometa	čl. 156. st. 1. i 3. KZRH	2
Ugrožavanje javnog prometa uslijed omamljenosti	čl. 157. st. 1. KZRH	3
Teška djela protiv sigurnosti javnog prometa	čl. 161. st. 1., 3. i 4. KZRH	20
Bludne radnje	čl. 85. st. 1., 2. i 3. KZRH	4
Teška krađa	čl. 126. st. 1., t. 1.-4. KZRH	16
Teška tjelesna povreda	čl. 40. st. 1., 2. i 4. KZRH	10
Prevara	čl. 137. st. 1. KZRH	7
Ukupno:		75

1998. – 2002.

	Članak	Broj osuđenih
Zloupotroba opojnih droga	čl. 173. st. 1.	13
Krađa	čl. 216. st. 1.	15
Izazivanje prometne nesreće	čl. 272. st. 1., 2., i 4.	9
Bludne radnje	čl. 193. st. 1. i 2.	0
Teška krađa	čl. 217. st. 1., t. 1.-4.	17
Razbojništvo	čl. 218. st. 1.	6
Teška tjelesna ozljeda	čl. 99. st. 1. i 2.	14
Prijevvara	čl. 224. st. 1.	11
Ukupno:		85

II. PRIKAZ VRSTA I MJERA SANKCIJA I NJIHOVA OBRAZLOŽENJA (OLAKOTNE I OTEGOTNE OKOLNOSTI) ZA POJEDINA KAZNENA DJELA

1. Zloupotroba opojnih droga

a) Razdoblje od 1993. do 1997.

Za kazneno djelo zloupotrobe opojnih droga iz čl. 196. st. 1. OKZRH 28/96 uzorak je obuhvatio šest pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba u razdoblju

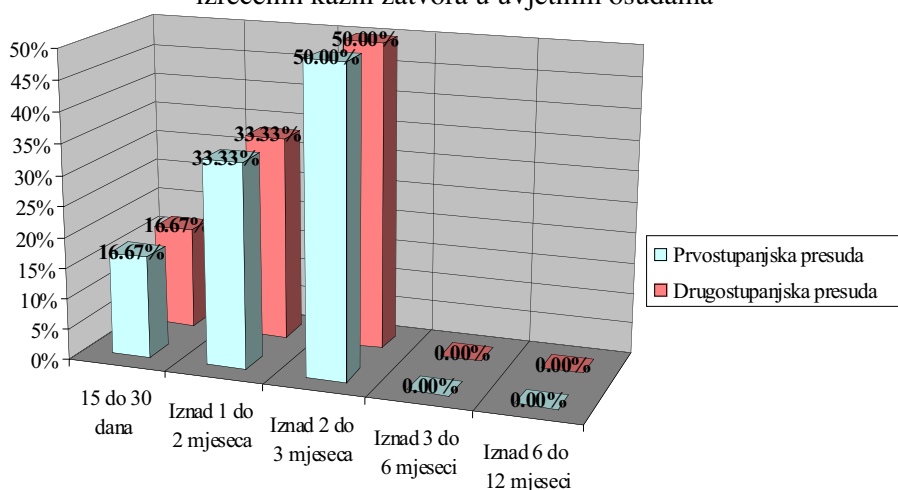
od 1993. do 1997. godine. Za to je kazneno djelo predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine.

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	15 dana	1 godina	potvrđena
2	2 mjeseca	1 godina	potvrđena
3	2 mjeseca	1 godina	potvrđena
4	3 mjeseca	1 godina	potvrđena
5	3 mjeseca	1 godina	potvrđena
6	3 mjeseca	2 godine	potvrđena

U svih šest slučajeva prvostupanjski sud je izrekao, a drugostupanjski sud potvrdio uvjetnu osudu. Uvjetno izrečene kazne zatvora bile su raspoređene u sljedećim rasponima:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	-	-
Iznad 2 do 3 mjeseca	3	50,0
Iznad 1 do 2 mjeseca	2	33,3
15 do 30 dana	1	16,7
Ukupno	6	100

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u uvjetnim osudama

Izrečene kazne zatvora u uvjetnoj osudi pokrivala su tek 25% propisanog zakonskog okvira.

Olakotne i otegotne okolnosti:

Niti u jednom od navedenih šest slučajeva sud nije posebno obrazložio razloge koji su ga naveli da izabere baš tu sankciju, već je svoje obrazloženje sveo na prepisivanje zakonske formulacije čl. 67. o uvjetnoj osudi. Olakotne okolnosti koje su se pri tome uzimale u obzir bile su “mlada životna dob, neosuđivanost, priznanje, ovisnost o drogi, početak liječenja od ovisnosti ili podvrgavanje liječenju koje je dalo rezultate, bez zaposlenja i primanja, apsolvent”. Kao otegotne uzimane su sljedeće okolnosti: “prijašnja osuđivanost zbog istovrsnih kaznenih djela, osuđivanost, povećana društvena opasnost počinjenog kaznenog djela, vodi se kazneni postupak zbog istovrsnog, ali i neistovrsnog kaznenog djela”.

b) Razdoblje od 1998. do 2002.

Za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga iz čl. 173. st. 1. KZ u promatranom petogodišnjem razdoblju od 1998. do 2002. godine istraživanje je obuhvatilo 13 pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba. Kazneni zakon za to kazneno djelo propisuje novčanu kaznu ili kaznu zatvora do jedne godine.

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena sankcija	Uvjetna osuda	
1	sudska opomena		potvrđena
2	sudska opomena		potvrđena
3	novčana kazna od 10 dnevnih dohodaka, tj. 980.00 kn	ne	potvrđena
4	30 dana	ne	30 dana, uvjetno na 1 godinu
5	1 mjesec	1 god.	potvrđena
6	2 mjeseca	1 god.	potvrđena
7	2 mjeseca	1 god.	potvrđena
8	3 mjeseca	2 god.	2 mjeseca, uvjetno na 1 godinu
9	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
10	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
11	4 mjeseca	1 god.	potvrđena
12	3 mjeseca jedinstvene kazne zatvora	1 god.	3 mjeseca jedinstvene bezuvjetne kazne zatvora
13	3 mjeseca	ne	potvrđena

Čl. 173. st. 1. KZ

Za kazneno djelo iz čl. 173. st. 1. KZ u promatranom petogodišnjem razdoblju izrečena je i jedna bezuvjetna novčana kazna u minimalnom iznosu od 10 prosječnih dnevnih dohodaka.

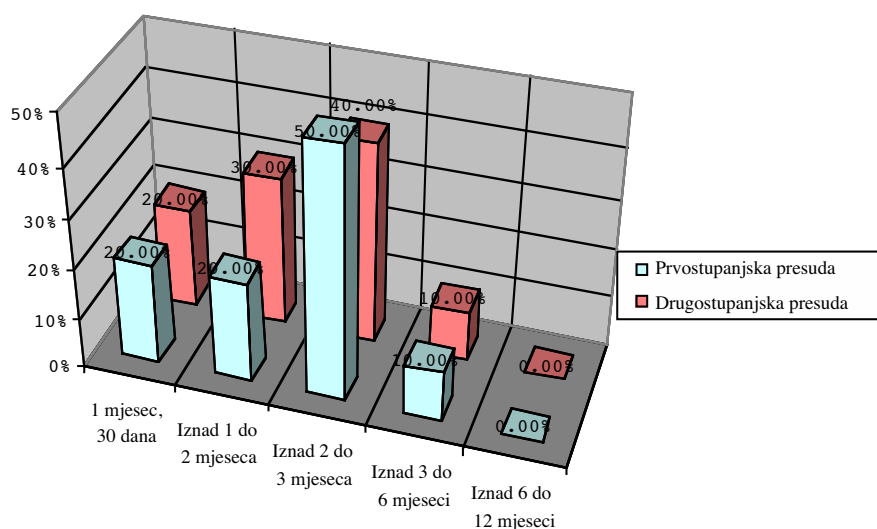
Bezuovjetne kazne zatvora bile su raspoređene u sljedećim rasponima:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 6 do 12 mjeseci		
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci		
Iznad 2 do 3 mjeseca	2	100
Iznad 1 do 2 mjeseca		
1 mjesec, 30 dana		
Ukupno	2	100

Uvjetno izrečene kazne zatvora bile su raspoređene u sljedećim rasponima:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	1	12,5
Iznad 2 do 3 mjeseca	2	25,0
Iznad 1 do 2 mjeseca	3	37,5
1 mjesec, 30 dana	2	25,0
Ukupno	8	100

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

Izrečene kazne zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama s izrečenom maksimalnom kaznom zatvora od 4 mjeseca pokrivale su 33% raspoloživog zakonskog okvira kazne propisane za to kazneno djelo.

Olakotne i otegotne okolnosti:

I u ovim spisima odluka o izboru sankcije (uvjetne osude, sudske opomene, novčane kazne) nije posebno obrazlagana već je, u najboljem slučaju, shematizirana zakonskim odredbama o navedenim sankcijama. Olakotne okolnosti koje su, prema tome, osnova za svaku izrečenu vrstu i mjeru kazne u ovoj skupini bile su sljedeće: “mlada životna dob, neosuđivanost, odrastanje u složenim obiteljskim prilikama koje su dovele do poremećaja u ponašanju, priznanje djela, narušene obiteljske prilike, teške materijalne prilike, bolest majke, korektno držanje pred sudom, zaposlio se, nema posljedica jer su prije konzumacije marihuana i jedan pripravljeni joint oduzeti u cijelosti, student, otac maloljetnog djeteta, nezaposlen i ne ostvaruje nikakve prihode, izrazio žaljenje zbog počinjenog djela, zdravstveno stanje, imovno stanje”. Otegotne okolnosti su bile sljedeće: “prijasnja osuđivanost, oduzet relativno veći broj tableta opojne droge, velika opasnost izvršenja takvih kaznenih djela, količina droge koju je posjedovao, kao maloljetnik tretiran zbog činjenja drugog kaznenog djela, kao punoljetan osuđivan zbog istovrsnog i nalazi se na izdržavanju duže kazne zatvora». Županijski sud je u povodu žalbe u 10 slučajeva potvrdio prvostupanjsku presudu, a u tri slučaja bezuvjetnu kaznu zatvora preinačio u uvjetnu.

2. Krađa

a) Razdoblje od 1993. do 1997.

Za kazneno djelo krađe iz čl. 125. st. 1. KZRH uzorak je obuhvatio sedam pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba u razdoblju od 1993. do 1997. godine. Za to je kazneno djelo bio predviđen kazneni okvir od tri mjeseca do pet godina zatvora.

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	5 mjeseci	18 mjeseci	5 mjeseci, uvjetno na 1 godinu
2	5 mjeseci	ne	5 mjeseci, uvjetno na 2 godine
3	6 mjeseci	1 godina i 4 mjeseca	potvrđena
4	6 mjeseci	2 godine	potvrđena
5	6 mjeseci	3 godine i 6 mjeseci	potvrđena
6	5 mjeseci	ne	3 mjeseca
7	10 mjeseci	ne	potvrđena

Čl. 125. st. 1. KZRH

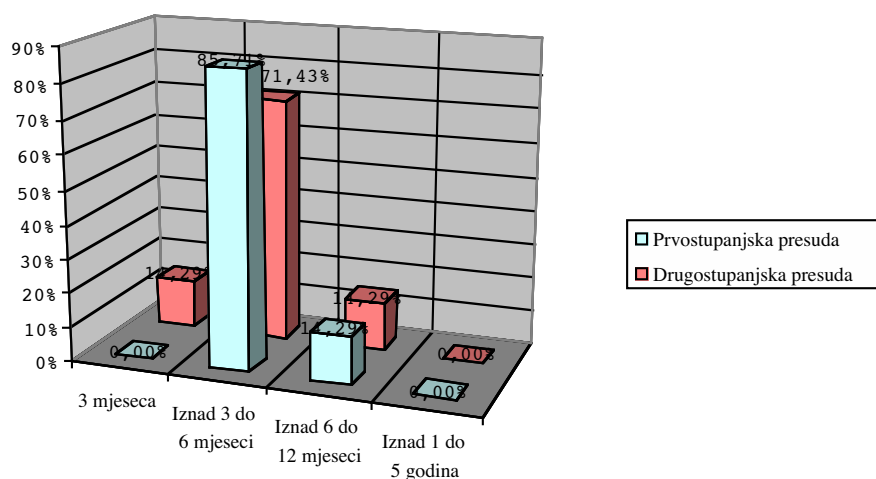
Izrečene bezuvjetne kazne zatvora bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 3 do 5 godina	-	-
Iznad 2 do 3 godine	-	-
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	1	50,0
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	-	-
Iznad 2 do 3 mjeseca	1	50,0
Iznad 1 do 2 mjeseca	-	-
30 dana	-	-

Uvjetno izrečene kazne zatvora bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	5	100
Iznad 2 do 3 mjeseca	-	-
Iznad 1 do 2 mjeseca	-	-
30 dana	-	-
Ukupno	5	100

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnom osudama

Izrečene kazne zatvora pokrivaju tek 17% raspoloživog zakonskog okvira kod tog kaznenog djela.

Olakotne i otegotne okolnosti:

Bez obzira na to je li riječ o bezuvjetnim ili uvjetnim kaznama, sud se u obrazloženju pozivao na sljedeće olakšavajuće okolnosti: "otac malodobne djece, jedini zaposleni, mlada životna dob, dosadašnja neosuđivanost, oduzeti predmeti vraćeni, šteta sanirana, vraćen osobni automobil oštećenici, priznanje djela, majka maloljetnog djeteta, protek vremena od izvršenja djela." Otegotne okolnosti bile su sljedeće: dosadašnja osuđivanost, djelo počinjeno nedugo nakon uvjetnog otpusta iz zatvora, višestruka osuđivanost, tretiran kao maloljetnik zbog imovinskih kaznenih djela, djelo počinjeno u vrijeme kušnje." U

jednom slučaju izrečene uvjetne osude sud nije naveo niti jednu okolnost na temelju koje je izrekao tu sankciju. U ovoj skupini tri presude preinačene su u korist osuđenog zbog primjene blažeg zakona. Promjena Kaznenog zakona u smislu primjene blažeg zakona odigrala je veliku ulogu pri smanjivanju kazne kod navedenih kaznenih djela budući da se u jednom slučaju drugostupanjski sud odlučio na blažu kaznu i pored toga što se u svom obrazloženju takve odluke poziva samo na otežavajuće okolnosti (djelo počinjeno u vrijeme kušnje, u dva navrata osuđivan zbog istovrsnih kaznenih djela).

b) Razdoblje od 1998. do 2002.

Za kazneno djelo krađe iz čl. 216. st. 1. KZ istraživački uzorak obuhvatio je 15 pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba u razdoblju od 1998. do 2002. godine. Za to je kazneno djelo predviđena novčana kazna ili kazneni okvir od 30 dana do tri godine zatvora.

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 1.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	novčana kazna od 10 dnevnih dohodaka, tj. 633.00 kn	ne	potvrđena
2	novčana kazna od 10 dnevnih dohodaka, tj. 910.00 kn	ne	novčana kazna od 10 dnevnih dohodaka, tj. 460.00 kn
3	2 mjeseca	1 god.	potvrđena
4	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
5	3 mjeseca jedinstvene kazne zatvora	1 god.	potvrđena
6	7 mjeseci jedinstvene kazne zatvora	1 god.	5 mjeseci jedinstvene, uvjetno na 1 godinu
7	5 mjeseci jedinstvene kazne zatvora	2 god.	potvrđena
8	6 mjeseci jedinstvene kazne zatvora	4 god.	potvrđena
9	10 mjeseci jedinstvene kazne zatvora	2 god.	potvrđena
10	3 mjeseca	ne	6 mjeseci
11	6 mjeseci	ne	potvrđena
12	7 mjeseci jedinstvene kazne zatvora	ne	potvrđena
13	8 mjeseci jedinstvene kazne zatvora	ne	potvrđena
14	8 mjeseci	ne	potvrđena
15	1 godina	ne	potvrđena

Čl. 216. st. 1. KZ

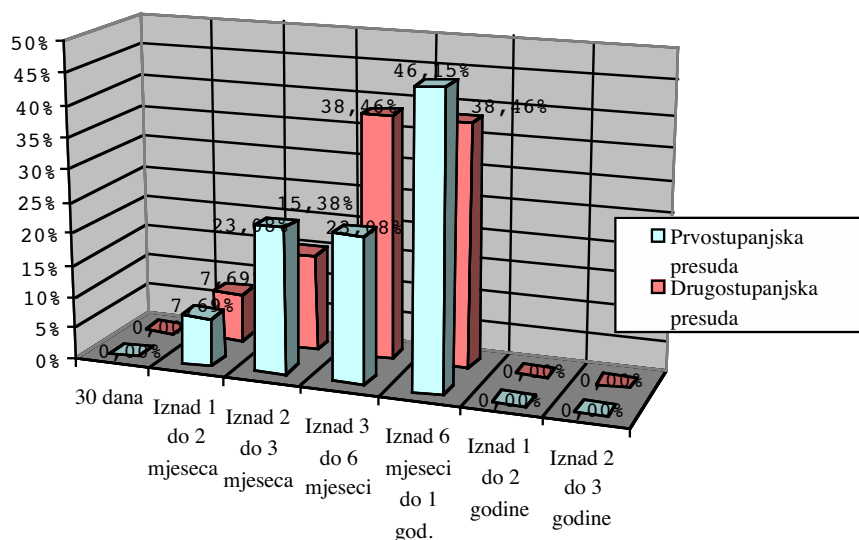
Za kazneno djelo krađe iz čl. 216. st. 1. KZ u razdoblju od 1998. do 2002. godine šest bezuvjetnih kazni zatvora bilo je raspoređeno u sljedećim rasponima:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 2 do 3 godine	-	-
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 mjeseci do 1 god.	4	66,7
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	2	33,3
Iznad 2 do 3 mjeseca	-	-
Iznad 1 do 2 mjeseca	-	-
30 dana	-	-
Ukupno	6	100

Izrečene kazne zatvora u primijenjenim uvjetnim osudama bile su raspoređene u sljedećim rasponima:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	1	14,3
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	3	42,8
Iznad 2 do 3 mjeseca	2	28,6
Iznad 1 do 2 mjeseca	1	14,3
30 dana	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

U ovoj skupini izrečene kazne zatvora pokrivaju 33% zatvorskog okvira, što je u odnosu prema prethodnom razdoblju dvostruko veća iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne. Razlog tome vjerojatno je u smanjenom zakonskom okviru po novom zakonu, uz napomenu o mogućoj iskrivljenosti dobivenog statističkog podatka zato što se u uzorku tih kaznenih djela nalaze i kazne za kaznena djela u stjecaju.

Olakotne i otegotne okolnosti:

U ovoj skupini presuda, za razliku od presuda za isto kazneno djelo prethodnog razdoblja, pored bezuvjetnih i uvjetnih kazni izrečene su i dvije novčane kazne najvjerojatnije kao rezultat smanjenog kaznenog okvira kod tog kaznenog djela po novom zakonu. Obrazloženje za te različite sankcije temelji se na gotovo identičnim otegotnim i olakšavajućim okolnostima na kojima se temeljilo obrazloženje izbora iz prethodnog razdoblja, uz dodatak olakotne okolnosti “emocionalni odnos prema bivšoj supruzi, narušeno zdravlje zbog doživljene prometne nesreće, pokazano žaljenje” i “upornosti djela” kao otegotne okolnosti. Drugostupanjski je sud na temelju istih okolnosti u dva slučaja kaznu smanjio, a u jednom povećao.

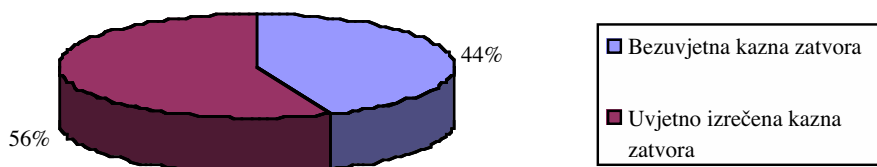
3. Teška krađa

a) Razdoblje od 1993. do 1997.

Za kazneno djelo teške krađe iz čl. 126. st. 1. KZRH uzorak je obuhvatio 16 pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba u razdoblju od 1993. do 1997. godine. Za to je kazneno djelo bio predviđen kazneni okvir od jedne do deset godina zatvora.

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
2	5 mjeseci jedinstvene	1 god.	potvrđena
3	5 mjeseci jedinstvene	1 god. i 6 mjeseci	potvrđena
4	6 mjeseci jedinstvene	2 god. i 6 mjeseci	6 mjeseci jedinstvene, uvjetno na 2 god.
5	6 mjeseci	2 god.	potvrđena
6	9 mjeseci jedinstvene	1 god. i 6 mjeseci	potvrđena
7	10 mjeseci	1 god. i 6 mjeseci	potvrđena
8	11 mjeseci jedinstvene	2 god. i 8 mjeseci	potvrđena
9	1 godina	1 god. i 6 mjeseci	potvrđena
10	3 mjeseca	ne	potvrđena
11	5 mjeseci	ne	potvrđena
12	7 mjeseci jedinstvene	ne	potvrđena
13	2 godine jedinstvene	4 god.	10 mjeseci jedinstvene bezuvjetne
14	10 mjeseci jedinstvene	ne	potvrđena
15	1 godina i 6 mjeseci jedinstvene kazne zatvora	ne	potvrđena
16	1 godina i 8 mjeseci jedinstvene kazne zatvora	ne	potvrđena

Čl. 126. st. 1. KZRH

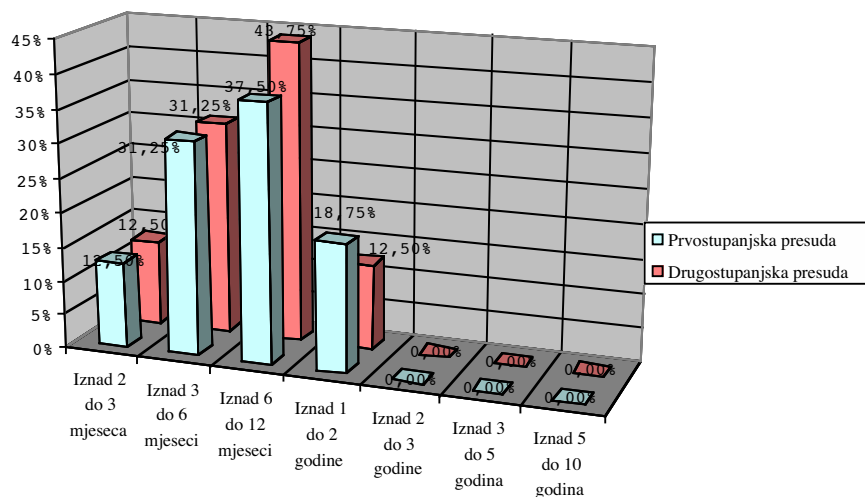
Bezuvjetno izrečene kazne zatvora bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 5 do 10 godina	-	-
Iznad 3 do 5 godina	-	-
Iznad 2 do 3 godine	-	-
Iznad 1 do 2 godine	2	28,6
Iznad 6 do 12 mjeseci	3	42,8
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	1	14,3
Iznad 2 do 3 mjeseca	1	14,3

Uvjetno izrečene kazne zatvora bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 mjeseci do 1 godine	4	44,4
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	4	44,4
Iznad 2 do 3 mjeseca	1	11,2
Iznad 1 do 2 mjeseca	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

U ovoj skupini samo dvije kazne (a riječ je o stjecaju više kaznenih djela, u jednom slučaju 6, a u drugom 18) izrečene su unutar zakonskog okvira propisane kazne i kreću se oko posebnog minimuma. U svim ostalim slučajevima bezuvjetnih i uvjetnih kazni izrečena je kazna bila ublažena.

Olakotne i otegotne okolnosti:

Od ukupno obrađenih 16 predmeta u 7 navrata izricane su zatvorske kazne, a u 9 navrata primijenjena je uvjetna osuda. U svim predmetima gdje su izricane zatvorske kazne primijenjeni su propisi o ublažavanju kazne, i to uglavnom do tada najmanje moguće mjere, odnosno do 3 mjeseca. Najviša pojedinačno utvrđena kazna je 6 mjeseci, a najveća jedinstvena izrečena kazna je 1 godina i 6 mjeseci, i to za učin 18 kaznenih djela teške krađe, od čega su dva djela ostala u pokušaju. Kao otegotna okolnost u svim predmetima ocijenjena je prijašnja višestruka osuđivanost, i to uglavnom za istovjetna kaznena djela. Kao olakotne okolnosti uglavnom su ocijenjene one uobičajene, a to je priznanje djela, osobne i obiteljske prilike, utjecaj alkohola pri počinjenju djela, počiniteljeva mladost u vrijeme počinjenja djela te sudjelovanje u Domovinskom ratu. U 2 se predmeta primjena propisa o ublažavanju ne obrazlaže, dok se u 5 preostalih predmeta obrazlaže ukupnošću postojećih olakotnih okolnosti.

Od ukupno 16 obrađenih predmeta 9 puta je primijenjena uvjetna osuda. Utvrđene kazne zatvora izrečene su 8 puta primjenom propisa o ublažavanju, dok je u jednom navratu izrečena kazna u granici tada propisane kazne, ali u visini posebnog minimuma, odnosno jedne godine. Ublažavanje kazne ne obrazlaže se u 7 predmeta, a u preostala 2 predmeta obrazlaže se postojećim olakotnim okolnostima. Na taj način, odnosno ukupnošću olakotnih okolnosti obrazlaže se i primjena uvjetne osude.

Od navedenih 9 obrađenih predmeta, osim onih uobičajenih olakotnih okolnosti u 5 navrata je ocijenjena i prijašnja neosuđivanost kao olakotna okolnost, dok se u 2 navrata radilo o osuđivanim osobama. U jednom predmetu nema podataka o prijašnjoj osuđivanosti, a u jednom je predmetu kao prijašnja osuđivanost uzeta okolnost da je počinitelj već sudski tretiran kao maloljetnik, što je ipak upitno, tj. može li se ta okolnost tretirati otegotnom okolnošću.

b) Razdoblje od 1998. do 2002.

Za kazneno djelo teške krađe iz čl. 217. st. 1. KZ istraživački uzorak obuhvatio je 17 pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba u razdoblju od 1998. do 2002. godine. Za to kazneno djelo predviđen je kazneni okvir od šest mjeseci do pet godina zatvora.

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	3 mjeseca	1 god.	potvrđeno
2	5 mjeseci jedinstvene	3 god.	4 mjeseca jedinstvene, uvjetno na 2 godine
3	6 mjeseci	1 god.	potvrđena
4	6 mjeseci	1 god.	potvrđena
5	2 mjeseca	1 god.	6 mjeseci, uvjetno na 2 godine
6	6 mjeseci	2 god.	potvrđena
7	10 mjeseci	2 god.	potvrđena
8	10 mjeseci	4 god.	potvrđena
9	1 god. i 2 mj. jedinstvene	3 god.	potvrđena
10	30 dana	ne	potvrđena
11	6 mjeseci	1 god.	6 mjeseci bezuvjetne
12	6 mjeseci	1 god.	6 mjeseci bezuvjetne
13	8 mjeseci	ne	potvrđena
14	7 mjeseci jedinstvene	ne	10 mjeseci jedinstvene bezuvjetne
15	10 mjeseci	ne	potvrđena
16	1 god. i 2 mj. jedinstvene	ne	potvrđena
17	1 god. i 7 mj. jedinstvene	ne	2 godine jedinstvene bezuvjetne

Čl. 217. st. 1. KZ

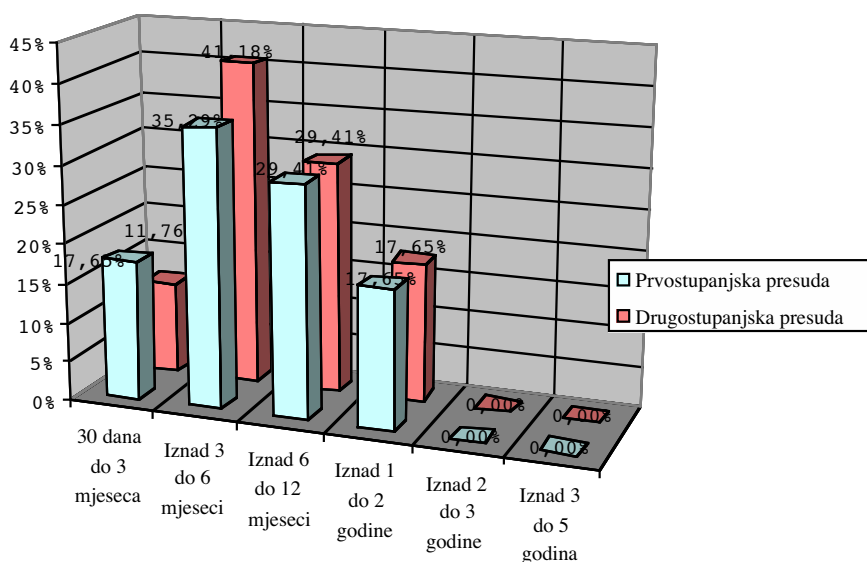
Bezuvjetno izrečene kazne zatvora, njih 8, bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 3 godine do 5 godina	-	-
Iznad 2 do 3 godine	-	-
Iznad 1 do 2 godine	2	25
Iznad 6 do 12 mjeseci	3	37,5
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	2	25
30 dana do 3 mjeseca	1	12,5

Izrečene kazne zatvora u uvjetnim osudama bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	1	11,1
Iznad 6 do 12 mjeseci	2	22,2
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	5	55,6
Iznad 2 do 3 mjeseca	1	11,1

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

Smanjenje kaznenog okvira po novom zakonu kod tog kaznenog djela bilo je od velikog utjecaja na sudsku praksu i dovelo je do bitno veće iskorištenosti kaznenog okvira i potpuno suprotnog odnosa ublaženih kazni i kazni u zakonskim granicama. Dok je u prethodnoj skupini odnos ublaženih kazni i kazni u granicama bio 81% naprema 19%, u ovoj je skupini taj odnos 18% naprema 82%.

Olakotne i otegotne okolnosti:

Od ukupno 17 predmeta u 7 je slučajeva izrečena zatvorska kazna, od čega je u 2 navrata prvostupanjski sud izrekao uvjetnu osudu, a u povodu žalbe presuda je preinačena u zatvorsku kaznu. U predmetima gdje ima više djela u stjecaju prevladavaju pojedinačno ublažene kazne, s time da se ublažavanje u razlozima presude ne obrazlaže, osim u jednom slučaju, postojećim olakotnim okolnostima. Najveća jedinstvena kazna zatvora izrečena je prema počinitelju za 6 kaznenih djela teške krađe, i to u trajanju od 2 godine, s time da je kazna prvostupanjskog suda iznosila 1 godinu i 7 mjeseci, a u povodu žalbe je preinačena. Od otegotnih okolnosti u 5 navrata ocijenjena je prijašnja višestruka osuđivanost počinitelja zbog istovjetnih kaznenih djela, u jednom slučaju riječ je o osuđivanosti za drugu vrstu kaznenih djela, a u jednom predmetu nije pribavljen izvod iz KE pa je počinitelj tretiran kao neosuđivana osoba. Kao olakotne okolnosti najčešće se uzimaju osobne i obiteljske prilike, mladost u vrijeme počinjenja djela, priznanje djela te utjecaj alkohola pri počinjenju djela.

Od ukupnog broja obrađenih predmeta u 10 je navrata izrečena uvjetna osuda, a od toga su u 7 navrata primijenjene odredbe o ublažavanju kazne, dok u 3 navrata kazne nisu ublažavane. U jednom slučaju ne obrazlažu se okolnosti kojima se sud rukovodio prilikom ublažavanja kazne, dok se u 6 navrata ublažavanje obrazlaže postojećim olakotnim okolnostima. U 8 navrata riječ je o neosuđivanim osobama, dok su u 2 navrata osuđivane osobe. U tim je slučajevima izrečena uvjetna osuda jer je u prvom slučaju počinitelj suđen za jedno djelo koje je ostalo u pokušaju, a u drugom se slučaju prijašnja osuđivanost odnosi na kazneno djelo prikrivanja. Uvjetna osuda u pravilu se obrazlaže ukupnošću olakotnih okolnosti uz nepostojanje ili malo značenje otegotnih

okolnosti, a pored neosuđivanosti kao olakotne okolnosti u pravilu se pojavljuju uobičajene okolnosti, kao mladost, osobne i obiteljske prilike, protek vremena od počinjenja djela, sanirana šteta i priznanje djela.

4. Razbojništvo

Za kazneno djelo razbojništva iz čl. 218. st. 1. KZ istraživački je uzorak obuhvatio sedam pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba u razdoblju od 1998. do 2002. godine. Predviđeni kazneni okvir za to je kazneno djelo od jedne do deset godina zatvora.

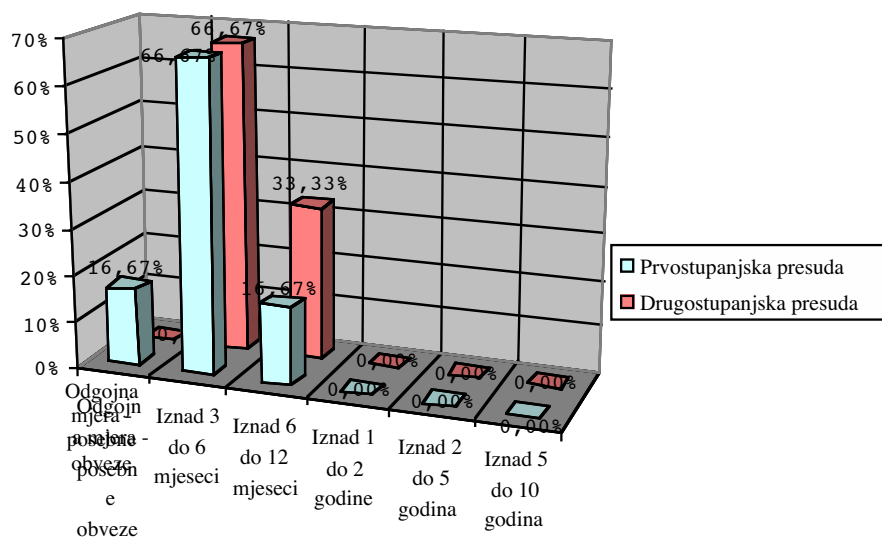
	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	odgojna mjera - posebne obveze (da se uključi u rad...) 100 sati u 6 mjeseci		8 mjeseci, uvjetno na 1. god.
2	6 mjeseci	2 god.	potvrđena
3	5 mjeseci	ne	potvrđena
4	6 mjeseci	ne	potvrđena
5	6 mjeseci	ne	potvrđena
6	10 mjeseci	ne	potvrđena

Čl. 218. st. 1. KZ

Bezuvjetno izrečene kazne zatvora bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 5 do 10 godina	-	-
Iznad 3 godine do 5 godina	-	-
Iznad 2 do 3 godine	-	-
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	1	25
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	3	75
Iznad 2 do 3 mjeseca	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

U promatranom uzorku obuhvaćen je samo period od 1998. do 2002. godine, odnosno od stupanja na snagu novog Kaznenog zakona, jer je po prethodnom KZRH prema zapriječenoj kazni i kazneno djelo razbojništva iz stavka 1. bilo u nadležnosti županijskog suda. Od obrađenih ukupno 7 predmeta za kazneno djelo razbojništva iz članka 218. stavka 1. KZ za koje je propisana kazna zatvora od 1 do 10 godina, zatvorske kazne izrečene su u ukupno 4 slučaja, u jednom je slučaju izrečena kazna maloljetničkog zatvora, a u jednom slučaju uvjetna osuda, dok je u jednom slučaju izrečena odgojna mjera posebnih obveza, s time da je tu odluku preinačio drugostupanjski sud na uvjetnu osudu jer je počinitelj tijekom postupka navršio 23 godine života. U svim slučajevima kazne zatvora izricane su primjenom propisa o ublažavanju, najviša kazna iznosi 10 mjeseci zatvora, a prilikom odmjeravanja kazne olakotnim okolnostima ocijenjena je mlada životna dob, neosuđivanost, teške obiteljske prilike, povrat predmeta oštećenicima, utjecaj alkohola prilikom izvršenja djela, smanjena ubrojivost, doprinos Domovinskom ratu, izraženo kajanje, držanje pred sudom, dok je otegotno ocijenjena prijašnja osuđivanost, djela počinjena na štetu maloljetnih osoba i upornost. U većini slučajeva ne obrazlažu se razlozi kojima se sud rukovodio prilikom ublažavanja kazne ili se sud poziva na ukupnost olakotnih okolnosti. U jednom slučaju kod izricanja uvjetne osude ne navode se okolnosti, ni olakotne ni otegotne, već se samo ističe kako je kazna primjerena okolnostima pod kojima je djelo počinjeno, stupnju kaznene odgovornosti okrivljenika i stupnju povrede zaštićenog dobra, uz mišljenje suda da će se i samo upozorenjem uz prijetnju kaznom u dovoljnoj mjeri ostvariti svrha kažnjavanja.

5. Izazivanje prometne nesreće

a) Razdoblje od 1993. do 1997.

Za kazneno djelo ugrožavanja javnog prometa iz čl. 156. st. 1. i 3. KZRH u razdoblju od 1993. do 1997. godine uzorak su bile ukupno dvije pravomoćno osuđene punoljetne osobe. Propisana kazna za djelo iz stavka 1. bila je kazna zatvora do 3 godine, a za djelo iz stavka 3. kazna zatvora do 1 godine.

Čl. 156. st. 1. KZRH

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 1.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
	6 mjeseci	1 god. i 3 mjeseca	potvrđena

Čl. 156. st. 3. KZRH

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 3.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
	5 mjeseci	1 god.	potvrđena

Za kazneno djelo ugrožavanja javnog prometa uslijed omamljenosti iz čl. 157. st. 1. KZRH u razdoblju od 1993. do 1997. godine uzorak se sastojao od ukupno tri pravomoćno osuđene punoljetne osobe. Propisana kazna za ovo djelo bila je kazna zatvora do 3 godine.

Čl. 157. st. 1. KZRH

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	novčana kazna od 2000,00	ne	potvrđena
2	4 mjeseca	1 god.	potvrđena
3	5 mjeseci	1 god. i 3 mjeseca	5 mjeseci, uvjetno na 1 godinu

Za teška kaznena djela protiv sigurnosti javnog prometa iz čl. 161. st. 1., 3. i 4. KZRH u razdoblju od 1993. do 1997. godine uzorak je bilo ukupno 20 pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba. Propisana kazna za djela iz stavka 1. bila je zatvorska kazna do deset godina, za djela iz stavka 3. do pet godina i stavka 4. do osam godina.

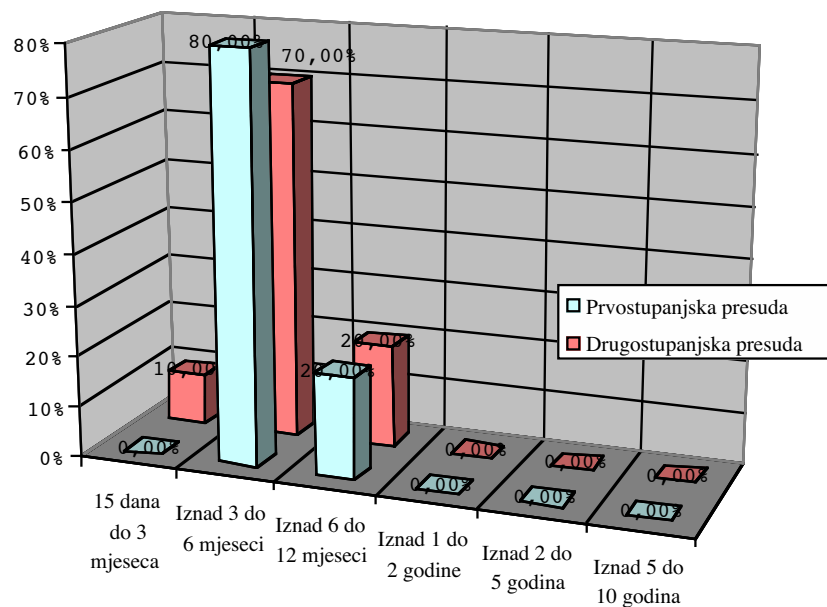
Čl. 161. st. 1. KZRH

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 1.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	5 mjeseci	1 godina	potvrđena
2	5 mjeseci	1 godina	potvrđena
3	6 mjeseci	1 god. i 4 mjeseca	potvrđena
4	6 mjeseci	1 god. i 6 mjeseci	potvrđena
5	6 mjeseci	1 god. i 6 mjeseci	potvrđena
6	6 mjeseci	2 godine	potvrđena
7	6 mjeseci	ne	6 mjeseci, uvjetno na 2 god.
8	7 mjeseci	1 godina	potvrđena
9	7 mjeseci	2 godine	potvrđena
10	6 mjeseci	1 godina	3 mjeseca, bezuvjetno

Izrečene kazne zatvora u primijenjenim uvjetnim osudama bile su raspoređene unutar sljedećih raspona za kazneno djelo iz članka 161. stavka 1.

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	2	22,2
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	7	77,8
Iznad 2 do 3 mjeseca	-	-
Iznad 1 do 2 mjeseca	-	-
30 dana	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

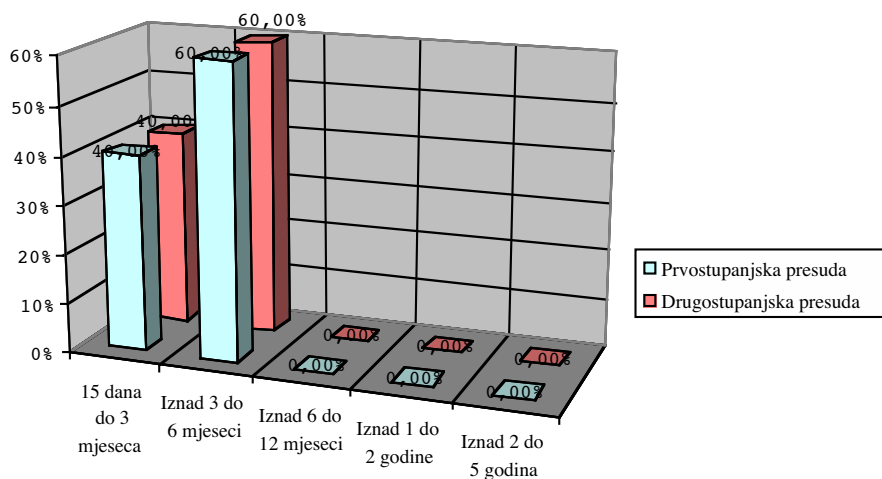
Čl. 161. st. 3. KZRH

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 3.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
2	15 dana	1 god. i 6 mj.	3 mj., uvjetno na 1 god. i 6 mj.
3	5 mjeseci	3 god.	potvrđena
4	6 mjeseci	2 god.	6 mj., uvjetno na 1 god.
5	6 mjeseci	1 god. i 6 mj.	potvrđena

Izrečene kazne zatvora u primijenjenim uvjetnim osudama bile su raspoređene unutar sljedećih raspona za kazneno djelo iz članka 161. stavka 3.

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	3	60,0
Iznad 2 do 3 mjeseca	2	40,0
Iznad 1 do 2 mjeseca	-	-
30 dana	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

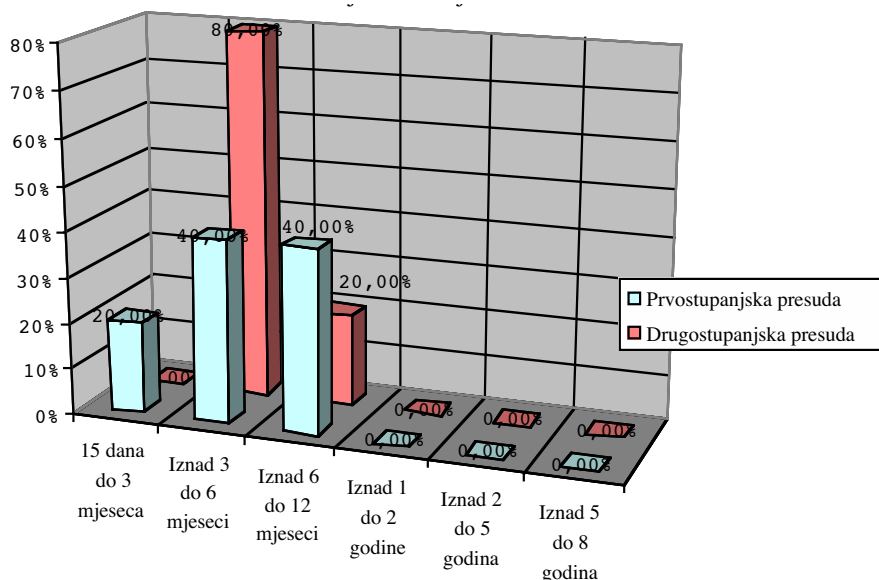
Čl. 161. st. 4. KZRH

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 4.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	3 mjeseca	ne	6 mj., uvjetno na 2 god.
2	6 mjeseci	3 god.	potvrđena
3	7 mjeseci	2 god.	potvrđena
4	6 mjeseci	ne	potvrđena
5	10 mjeseci	3 god.	6 mjeseci, bezuvjetno

Izrečene kazne zatvora u primijenjenim uvjetnim osudama bile su raspoređene unutar sljedećih raspona za kazneno djelo iz članka 161. stavka 4.

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	1	33,3
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	2	66,7
Iznad 2 do 3 mjeseca	-	-
Iznad 1 do 2 mjeseca	-	-
30 dana	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim u uvjetnim osudama

Olakotne i otegotne okolnosti:

Čl. 156. st. 1. i 3. KZRH i čl. 157. st. 1. KZRH

Ispitani uzorak sadržava dva predmeta s kaznenim djelima ugrožavanja javnog prometa iz članka 156. KZRH i tri predmeta s kaznenim djelom ugrožavanja javnog prometa uslijed omamljenosti iz članka 157. stavka 1. KZRH. Kako su ta kaznena djela dekriminalizirana Kaznenim zakonom iz 1997. godine, njihova analiza nije od većeg značenja za ovo ispitivanje.

Čl. 161. st. 1. KZRH

Teško djelo protiv sigurnosti javnog prometa iz članka 161. st. 1. KZRH, za koje je propisana kazna zatvora do 10 godina, obrađeno je ukupno u 10 predmeta od kojih je u 9 navrata izrečena uvjetna osuda, a samo u jednom izrečena je zatvorska kazna, i to od drugostupanjskog suda u povodu žalbe. Izrečena je kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca, a olakotnim je počinitelju ocijenjena dotadašnja neosuđivanost te sudioništvo u Domovinskom ratu. Otegotnih okolnosti prvostupanjski sud nije našao, ali ni drugostupanjski koji prihvaća olakotne okolnosti, a zatvorsku kaznu smatra "primjerenom težini djela, stupnju kaznene odgovornosti i ostalim okolnostima", koje međutim ne navodi.

U predmetima gdje su izrečene uvjetne osude ocijenjene su uobičajene otegotne i olakotne okolnosti uz one koje su specifično vezane baš za prometne delikte, kao što je okolnost da je i počinitelj sam stradao u prometnoj nesreći, da je posjećivao oštećenika i raspitivao se za njegovo zdravlje te doprinos oštećenika prometnoj nesreći.

U svim predmetima izrečena je i sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilima odnosno kategorije na rok koji ni u jednom slučaju nije dulji od 6 mjeseci.

Čl. 161. st. 2. KZRH

Ispitani uzorak ne sadržava predmete tog kaznenog djela jer je ono, s obzirom na zapriječenu kaznu od najmanje tri godine, bilo u nadležnosti okružnog odnosno županijskog suda.

Čl. 161. st. 3. KZRH

Obradeno je 5 predmeta s teškim djelom protiv sigurnosti javnog prometa iz članka 161. st. 3. KZRH, za koje je bila zapriječena kazna do pet godina zatvora, a u svim obrađenim predmetima izrečene su uvjetne osude. Uglavnom se sud rukovodio prilikom izricanja kaznene sankcije uobičajenim olakotnim okolnostima, kao što su mladost u vrijeme počinjenja djela, neosuđivanost, odnos prema oštećeniku, obiteljske prilike te sudjelovanje u Domovinskom ratu. Samo u jednom slučaju sud je našao otegotnu okolnost u vidu prijašnje osuđivanosti počinitelja, ali za druga kaznena djela, a ta se okolnost odrazila na duži rok kušnje, konkretno 3 godine. U svim predmetima uvjetna se osuda obrazlaže ukupnošću olakotnih okolnosti i u pravilu odsutnošću otegotnih okolnosti.

Čl. 161. st. 4. KZRH

Teško djelo protiv sigurnosti javnog prometa iz članka 161. stavka 4., za koje je bila zapriječena kazna zatvora do 8 godina, obrađeno je u ukupno pet predmeta. U dva predmeta izrečena je zatvorska kazna, a u tri uvjetna osuda. U jednom predmetu zatvorsku kaznu izrekao je drugostupanjski sud u povodu žalbe, a u tom slučaju drugostupanjski sud posebno naglašava tešku posljedicu kaznenog djela. Radilo se o smrti jedne osobe i teškim i brojnim povredama više drugih osoba. Tom prilikom ocijenjene su uobičajene olakotne okolnosti uz okolnost da je i sam okrivljeni teško povrijeđen. U drugom predmetu s izrečenom zatvorskom kaznom otegotnim je ocijenjena sama težina djela, premda se ona posebno ne obrazlaže, a olakotnim da je riječ o obiteljskom čovjeku, ocu dvoje djece, koji je k tome do tada bio neosuđivan. S obzirom na izrečene uvjetne osude za ta djela sud je počiniteljima u dva navrata olakotnima ocijenio protek vremena od počinjenja djela, odnos prema oštećeniku, neosuđivanost te doprinos oštećenika, a u jednom navratu i da je sam počinitelj ostao invalid zbog posljedica prometne nesreće. Također su ocijenjene kao olakotne okolnosti osobne i obiteljske prilike i sudjelovanje u Domovinskom ratu.

b) Razdoblje od 1998. do 2002.

Za kazneno djelo izazivanja prometne nesreće (čl. 272. st. 1., 2. i 4. KZ) uzorak je obuhvatio devet pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba. Propisani kazneni okvir za to djelo iz stavka 1. jest kazna zatvora od 6 mjeseci do 5 godina, iz stavka 2. novčana kazna ili kazna zatvora do 3 godine a iz stavka 4. kazna zatvora od 6 mjeseci do 5 godina.

Čl. 272. st. 1. KZ

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 1.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	6 mjeseci	1 god.	potvrđena
2	6 mjeseci	1 god.	potvrđena
3	6 mjeseci	2 god.	3 mjeseca, bezuvjetno

Čl. 272. st. 2. KZ

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 2.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	2 mjeseca	1 god.	potvrđena
2	2 mjeseca	1 god.	potvrđena
3	5 mjeseci	1 god.	potvrđena
4	6 mjeseci	2 god.	potvrđena

Čl. 272. st. 4. KZ

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 4.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	10 mjeseci	3 god.	6 mjeseci, bezuvjetno
2	10 mjeseci	ne	potvrđena

U promatranom uzorku u tri su slučaja izrečene bezuvjetne kazne zatvora, i to za djelo iz članka 272. st. 1. kazna zatvora od 3 mjeseca i za dva djela iz članka 272. st. 4. kazne zatvora od 6 i od 10 mjeseci.

Izrečene kazne zatvora u primijenjenim uvjetnim osudama za djelo iz članka 272. st. 2. bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	2	50,0
Iznad 2 do 3 mjeseca	-	-
Iznad 1 do 2 mjeseca	2	50,0
30 dana	-	-

Olakotne i otegotne okolnosti:

Za kazneno djelo izazivanja prometne nesreće iz članka 272. st. 1. KZ, za koje je zapriječena kazna od 6 mjeseci do 5 godina, ispitani uzorak sadržava tri predmeta. U svim predmetima izrečene su uvjetne osude od prvostupanjskog suda, a u jednom navratu presuda je preinačena od drugostupanjskog suda u odluci o kazni i izrečena je kazna zatvora u trajanju od 3 mjeseca. U sva tri predmeta prvostupanjski sud se rukovodio uobičajenim olakotnim okolnostima prilikom izricanja uvjetnih osuda, kao što su neosuđivanost, obiteljske prilike, odnos prema oštećeniku te mladost, dok otegotnih okolnosti prvostupanjski sud nije našao. U predmetu gdje je izrečena kazna zatvora drugostupanjski se sud rukovodio i ocijenio otegotnim visok stupanj alkoholiziranosti, a time i povećan stupanj kaznene odgovornosti, te činjenicu da su u prometnoj nesreći dvije osobe zadobile teške tjelesne ozljede.

U svim slučajevima uvjetna osuda obrazlaže se ukupnošću olakotnih okolnosti. Također je u svim slučajevima izrečena sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilima.

Čl. 272. st. 2. KZ

Obrađena su ukupno četiri predmeta kaznenih djela izazivanja prometne nesreće iz čl. 272. st. 2 KZ, za koje je zapriječena novčana kazna ili kazna zatvora do 3 godine. U sva četiri predmeta izrečena je uvjetna osuda uz uobičajene olakotne okolnosti i uz odsutnost otegotnih okolnosti u svim predmetima, čime se i obrazlaže uvjetna osuda.

Čl. 272. st. 4. KZ

Za kazneno djelo izazivanja prometne nesreće iz članka 272. st. 4., za koje je propisana kazna zatvora od 6 mjeseci do 5 godina, obrađena su ukupno dva predmeta. U oba predmeta izrečene su zatvorske kazne bez primjene propisa o ublažavanju kazne, s time da je u jednom predmetu prvostupanjski sud izrekao uvjetnu osudu, ali ju je preinačio u zatvorsku kaznu drugostupanjski sud. U oba slučaja otegotnim je ocijenjena sama posljedica djela jer su u oba navrata smrtno stradale dvije osobe, a u jednom slučaju otegotnom je ocijenjena i okolnost što okrivljenik nije imao položen vozački ispit. Olakotnim su u oba

navrata ocijenjene okolnosti kao što su neosuđivanost, obiteljske prilike odnosno mladost počinitelja, izraženo žaljenje, okolnost da su oba počinitelja također zadobila povrede u prometnoj nesreći, a u jednom slučaju i da je počinitelj pogođen smrću prijatelja.

6. Bludne radnje

a) Razdoblje od 1993. do 1997.

Za kazneno djelo bludnih radnji iz čl. 85. KZRH istraživački uzorak obuhvatio je četiri pravomoćno osuđene punoljetne osobe. Sve su bile osuđene prema st. 1. čl. 85. za koji je bila propisana kazna zatvora od tri mjeseca do pet godina.

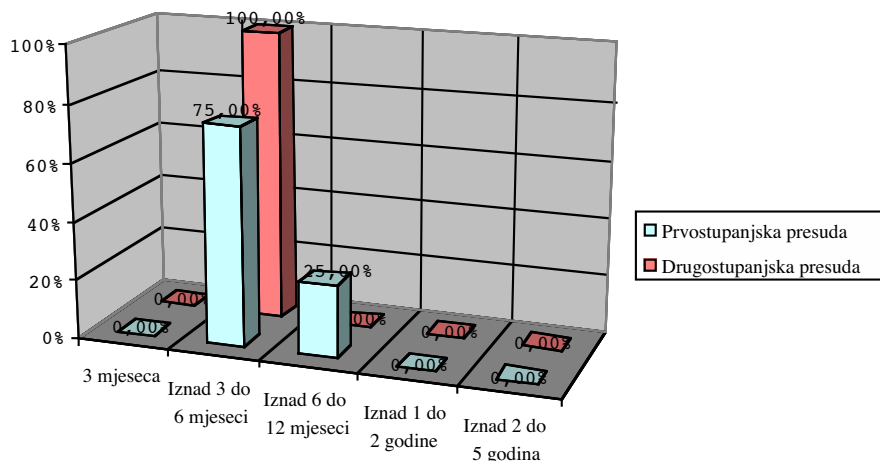
	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	5 mjeseci	1 god. i 6 mj.	potvrđena
2	6 mjeseci	ne	potvrđena
3	6 mjeseci	ne	potvrđena
4	8 mjeseci	ne	6 mjeseci

Čl. 85. st. 1. KZRH

Izrečene bezuvjetne kazne zatvora bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 3 godine do 5 godina	-	-
Iznad 2 do 3 godine	-	-
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	3	100,0
Iznad 2 do 3 mjeseca	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

I u ovoj skupini prevladavaju bezuvjetne kazne zatvora i njihova visina pokriva tek 10% raspoloživog zakonskog okvira propisane kazne.

Olakotne i otegotne okolnosti:

Za kaznena djela bludnih radnji obrađeni su samo predmeti iz razdoblja od 1993. do 1997. godine jer u promatranom uzorku nije bilo predmeta bludnih radnji u periodu od 1998. do 2002. godine. Obrađena su četiri predmeta od kojih su u tri navrata izrečene kazne zatvora, a u jednom je navratu izrečena uvjetna osuda. Prilikom izricanja kazni zatvora sud se rukovodio dosadašnjom kažnjavanošću počinitelja kao otegotnom okolnošću u jednom navratu, a u jednom navratu okolnošću da je počinitelj na grub način iskoristio međusobno poznanstvo s oštećenicom. U jednom navratu sud nije našao otegotnih okolnosti, a kao olakotne okolnosti ocijenjene su neosuđivanost i priznanje djela. U predmetu gdje je izrečena uvjetna osuda otegotnim je ocijenjena upornost te zlo-uporaba statusa stanodavca i iskorištavanje odsutnosti majke maloljetne oštećenice.

7. Teška tjelesna ozljeda

a) Razdoblje od 1993. do 1997.

Za kazneno djelo teške tjelesne povrede iz čl. 40. st. 1. KZRH uzorak je obuhvatio osam pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba, a za kazneno djelo iz stavka 2. i 4. po jednu pravomoćno osuđenu punoljetnu osobu. Kazneni okvir predviđen za kazneno djelo iz stavka 1. bio je od 6 mjeseci do 5 godina

zatvora, iz stavka 2. od 1 do 10 godina zatvora te za djelo iz stavka 4. od 6 mjeseci do 3 godine zatvora.

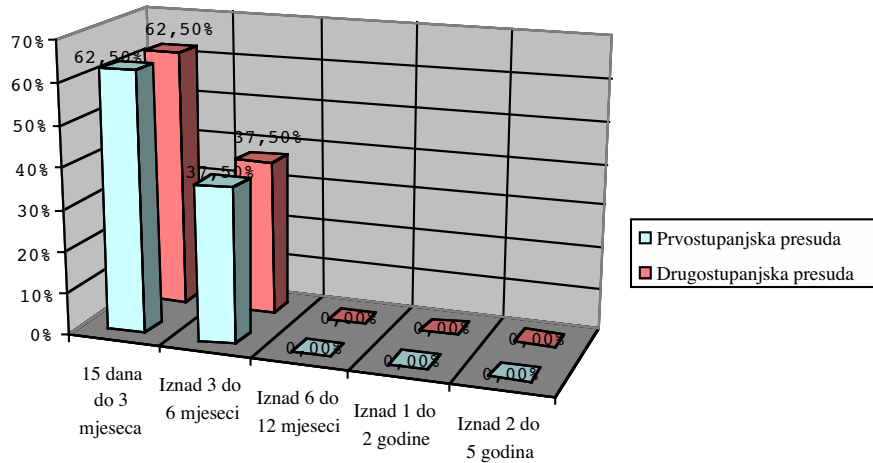
Čl. 40. st. 1. KZRH

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 1.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
2	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
3	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
4	15 dana	1 god. i 6 mj.	3 mj., uvjetno na 1 god. i 6 mj.
5	3 mjeseca	1 god. i 6 mj.	potvrđena
6	6 mjeseci	1 god. i 2 mj.	6 mj., uvjetno na 1 god.
7	6 mjeseci	1 god. i 4 mj.	6 mj., uvjetno na 1 god.
8	6 mjeseci	1 god. i 4 mj.	potvrđena

Izrečene kazne zatvora u uvjetnim osudama za kazneno djelo iz članka 40. stavka 1. bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	3	37,5
Iznad 2 do 3 mjeseca	5	62,5
Do 2 mjeseca	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

U ovoj skupini iskorištenost kaznenog okvira uz brojna ublažavanja i uvjetovanja iznosi tek 10%.

Čl. 40. st. 2. KZRH

	Prvostupanjska presuda	Drugostupanjska presuda
st. 2.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda
1	6 mjeseci	1 god. i 8 mj. potvrđena

Čl. 40. st. 4. KZRH

	Prvostupanjska presuda	Drugostupanjska presuda
st. 4.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda
1	2 mjeseca	1 god. potvrđena

Olakotne i otegotne okolnosti:

U ovoj skupini u svim slučajevima sud se odlučio za uvjetnu osudu, a unutar toga čak u 60% slučajeva izrečena kazna u uvjetnoj je osudi ublažena. Za izbor tako blage kaznenopravne sankcije sud je našao argumente u sljedećim olakšavajućim okolnostima: "mlada životna dob, protek vremena od izvršenja kaznenog djela, stara životna dob, neosuđivanost, iskreno priznanje, držanje okrivljenog tijekom postupka, otac maloljetne djece, pokazano žaljenje zbog djela, porodičan čovjek, zaposlen, doprinos Domovinskom ratu, narušeno zdravlje, utjecaj alkohola, poremećeni odnosi, u čemu ima udjela i ponašanje oštećenoga, postupanje oštećenika u smislu bezrazložnog udarca i najvjerojatnije oštećenja vozila optuženika, vrlo pozitivna socijalna anamneza za optuženika i njegove obiteljske prilike, doprinos oštećenika fizičkom i verbalnom sukobu, činjenica da se duže vrijeme nalazi u građanskopravnom sporu s oštećenikom, da je postojanjem tog spora na neki način bio izazvan i da je ta činjenica dovela do njegove nekritičnosti." Ni u jednom slučaju u ovoj skupini presuda nije spomenuta niti jedna otegotna okolnost. U tri slučaja drugostupanjski je sud preinačio odluku o kazni, i to tako što je u jednom slučaju povećao izrečenu kaznu sa 15 dana na tri mjeseca navodeći da postojeće olakotne okolnosti nisu opravdale u tolikoj mjeri ublažavanje zapriječene kazne ispod propisanog donjeg posebnog minimuma, a u dva slučaja skratio rok kušnje za 2 odnosno 4 mjeseca.

b) Razdoblje od 1998. do 2002.

Istraživački uzorak za kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz čl. 99. st. 1. KZ obuhvatio je 13 pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba te jednu pravomoćno osuđenu punoljetnu osobu za kazneno djelo iz čl. 99. st. 2. KZ. Predviđena kazna za st. 1. toga članka je kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine, a za st. 2. od 6 mjeseci do 8 godina.

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 1.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
2	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
3	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
4	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
5	3 mjeseca	ne	3 mjeseca, uvjetno na 1 god.
6	5 mjeseci	3 god.	potvrđena
7	6 mjeseci	1 god.	potvrđena
8	6 mjeseci	1 god.	potvrđena
9	6 mjeseci	1 god.	potvrđena
10	6 mjeseci	2 god.	potvrđena
11	6 mjeseci	2 god.	potvrđena
12	5 mjeseci	2 god.	3 mjeseca, bezuvjetno
13	6 mjeseci	1 god.	3 mjeseca, bezuvjetno

Čl. 99. st. 1. KZ

Izrečene kazne zatvora u uvjetnim osudama za kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz članka 99. st. 1. KZ bile su raspoređene unutar raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	6	54,5
Iznad 2 do 3 mjeseca	5	45,5
Iznad 1 do 2 mjeseca	-	-
30 dana	-	-

Nešto veći postotak iskorištenosti zakonskog okvira propisane kazne (16% u odnosu na 10% za ista kaznena djela prethodnog perioda) može se obrazložiti smanjenjem zakonskog okvira, osobito maksimalne propisane kazne.

Čl. 99. st. 2. KZ

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
st. 2.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
14	3 mjeseca	ne	potvrđena

Za kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz članka 99. st. 1. KZ u promatranom uzorku bezuvjetna kazna zatvora izrečena je u dva slučaja, i to u trajanju od 3 mjeseca. Ista je kazna izrečena i za kazneno djelo osobito teške tjelesne ozljede iz članka 99. st. 2. KZ.

Olakotne i otegotne okolnosti:

S iznimkom 3 presude u kojima se ne navode nikakve okolnosti u obrazloženju sankcije, olakšavajuće su okolnosti identične olakšavajućim okolnostima iz iste skupine prijašnjih kaznenih djela. Međutim, postoje i brojne otežavajuće

okolnosti, pa tako “težina samog djela, napad na fizički inferiorniju osobu, osuđivanost, nakon učinjenja kaznenog djela prema oštećenom počinio kazneno djelo lake tjelesne povrede prema nekoj drugoj osobi, upornost u izvršenju kaznenoga djela.” Drugostupanjski sud u tri je slučaja preinačio odluku o kazni, i to tako da je u dva slučaja uvjetnu osudu zamijenio bezuvjetnom kaznom, a u jednom bezuvjetnu kaznu uvjetnom osudom.

8. Prijevarena

a) Razdoblje od 1993. do 1997.

Istraživački uzorak za kazneno djelo prevare iz čl. 137. KZRH obuhvatio je sedam pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba, od kojih je šest bilo osuđeno za st. 1., za koji je bila propisana kazna zatvora od tri mjeseca do pet godina, dok je jedna osoba bila osuđena za st. 2., za koji je bila propisana kazna zatvora od jedne do deset godina.

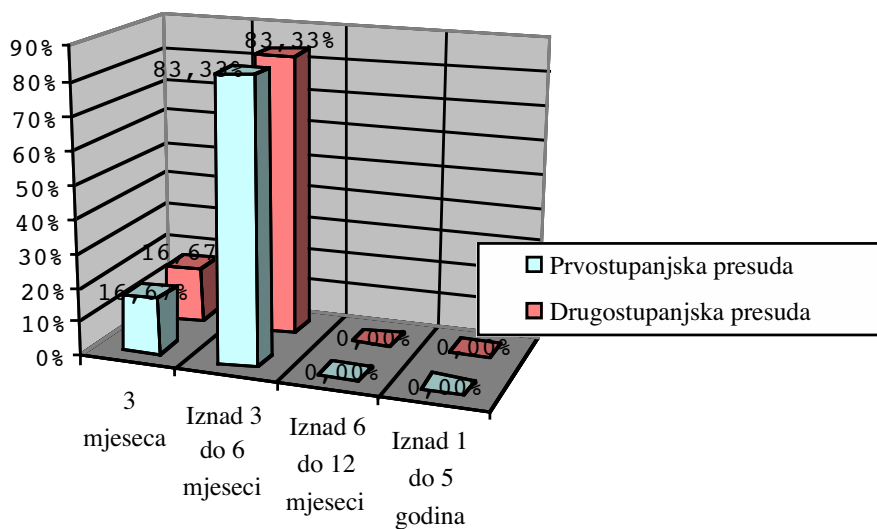
Čl. 137. st. 1. KZRH

	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
St.1.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
2	4 mjeseca	1 god.	potvrđena
3	4 mjeseca	1 god.	potvrđena
4	6 mjeseci	2 god.	potvrđena
5	6 mjeseci	2 god.	potvrđena
6	6 mjeseci	ne	potvrđena

Izrečene kazne zatvora u uvjetnim osudama bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	4	80,0
Iznad 2 do 3 mjeseca	1	20,0

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

I u ovoj skupini iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne ne prelazi 10%.

Čl. 137. st. 2. KZRH

	Prvostupanjska presuda	Uvjetna osuda	Drugostupanjska presuda
St. 2.	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	10 mj., jedinstvena	ne	1. god. i 4 mj., jedinstvena

Olakotne i otegotne okolnosti:

Za kazneno djelo iz članka 137. KZRH obrađeno je ukupno sedam predmeta. Šest predmeta odnosi se na osnovni oblik iz stavka 1., za koji je bila propisana kazna zatvora od 3 mjeseca do 5 godina, a jedan predmet odnosi se na kvalificirani oblik iz stavka 2., za koji je bila propisana kazna zatvora od 1 do 10 godina. Od ukupno obrađenih predmeta u dva su navrata izrečene zatvorske kazne, i to jednom za djelo iz stavka 1., a u drugom dva kaznena djela iz stavka 2., gdje je prvostupanjski sud utvrdio kazne zatvora u trajanju od po 6 mjeseci uz jedinstvenu kaznu zatvora od 10 mjeseci, s time da je u povodu žalbe presuda preinačena u odluci o kazni tako da je za jedno djelo utvrđena pojedinačna kazna zatvora od 1 godine uz jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 godine i 4 mjeseca. Kao otegotne okolnosti ocijenjene su u jednom navratu višestruka osuđivanost, a u drugom navratu kriminalna upornost, s time što je drugostupanjski sud prilikom preinačavanja kazne u drugom navratu kao otegotnu posebno ocijenio i visinu štete. Olakotnim okolnostima ocijenjene su neosuđivanost, obiteljske prilike, loše zdravstveno stanje, sudjelovanje u Domovinskom ratu te priznanje djela.

Od ukupnog broja obrađenih predmeta za kazneno djelo prevare u pet slučajeva izrečena je uvjetna osuda, a uvijek se radilo o osnovnom obliku, onom iz članka 137. stavka 1. KZRH. Niti u jednom slučaju nisu primijenjeni propisi o ublažavanju utvrđene kazne, ali su kazne zatvora izricane na granici posebnog minimuma od 3 mjeseca, najviše do 6 mjeseci. Kao otegotna okolnost najčešće je ocijenjena prijašnja osuđivanost, ukupno u 4 navrata, dok su olakotnima ocijenjene obiteljske prilike, narušeno zdravstveno stanje, mladost u vrijeme počinjenja djela i doprinos Domovinskom ratu. U slučajevima gdje se radilo o osuđivanim osobama sud je u 3 slučaja uzeo u obzir protek vremena od sedam i više godina od posljednje osuđivanosti, tako da prilikom izricanja kaznene sankcije osuđivanosti nije davao preveliko značenje, a u svim slučajevima uvjetne osude obrazlažu se ukupnošću olakotnih okolnosti uz zakonsku formulaciju za uvjetnu osudu.

b) Razdoblje od 1998. do 2002.

Istraživački uzorak za kazneno djelo prijevare iz čl. 224. st. 1. KZ za razdoblje od 1998. do 2002. godine obuhvatio je 11 pravomoćno osuđenih punoljetnih osoba. Predviđena kazna je novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine.

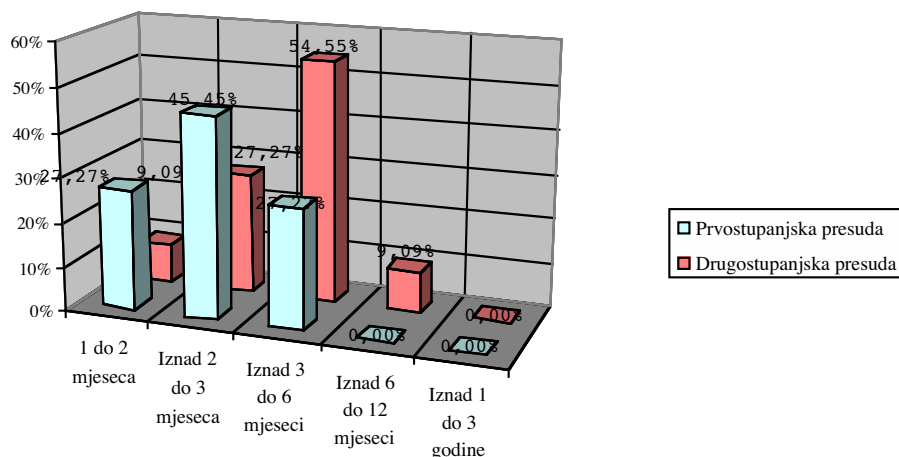
	Prvostupanjska presuda		Drugostupanjska presuda
	Izrečena kazna	Uvjetna osuda	
1	2 mjeseca	1 god.	potvrđena
2	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
3	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
4	3 mjeseca	1 god.	potvrđena
5	4 mjeseca	1 god.	potvrđena
6	4 mjeseca	1 god.	potvrđena
7	2 mjeseca	1 god.	4 mjeseca, uvjetno na 2 god.
8	3 mjeseca	1 god.	5 mjeseci, uvjetno na 1 god.
9	3 mjeseca	1 god.	6 mjeseci, uvjetno na 1 god.
10	2 mjeseca	1 god.	5 mjeseci, bezuvjetno
11	6 mjeseci, jedinstvena	2 god.	10 mjeseci, jedinstvena bezuvjetna

Čl. 224. st. 1. KZ

Devet uvjetno izrečenih kazni zatvora bile su raspoređene unutar sljedećih raspona:

Izrečena kazna	Broj osuđenih	%
Iznad 1 do 2 godine	-	-
Iznad 6 do 12 mjeseci	-	-
Iznad 3 mjeseca do 6 mjeseci	5	55,6
Iznad 2 do 3 mjeseca	3	33,3
Iznad 1 do 2 mjeseca	1	11,1
30 dana	-	-

Iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne i postotak izrečenih kazni zatvora u bezuvjetnim i uvjetnim osudama

Nešto veća iskorištenost zakonskog okvira propisane kazne u ovoj skupini (16% za razliku od 10% iz prethodne skupine) može se pripisati smanjenim zakonskim okvirima po novom zakonu.

Olakotne i otegotne okolnosti:

Za kazneno djelo prijevare iz članka 224. KZ obrađeno je ukupno 11 predmeta, s time da se svi odnose na osnovni oblik tog kaznenog djela iz stavka 1. za koje je zapriječena novčana kazna ili kazna zatvora do 3 godine. Niti u jednom slučaju nije izrečena novčana kazna, uvjetna osuda izrečena je u 9 slučajeva, a u 2 slučaja izrečena je zatvorska kazna, i to u oba slučaja od drugostupanjskog suda u povodu žalbe. Kao otegotne okolnosti kod slučajeva gdje je izrečena kazna zatvora ocijenjena je osuđivanost, iznos pribavljene imovinske koristi te težina djela, što se posebno ne obrazlaže. Olakotnim su ocijenjene obiteljske prilike, narušeno zdravstveno stanje i starija životna dob.

Uvjetne osude izrečene su u ukupno 9 navrata, s time da su kazne zatvora izricane u rasponu od 2 do 4 mjeseca, a rok provjere u svih je 9 navrata jedna godina. Drugostupanjski sud u 3 je navrata u povodu žalbi preinačio prvostupanjsku presudu izričući nešto strože uvjetne osude, pa tako u dva navrata utvrđuje kaznu zatvora od po 6 mjeseci, a u jednom navratu produljuje rok provjere s jedne godine na dvije godine. Olakotnim okolnostima sud ocjenjuje neosuđivanost kod svih 9 počinitelja, a osim toga i obiteljske prilike te sudjelovanje u Domovinskom ratu. Otegotnih okolnosti prvostupanjski sud ne nalazi niti u jednom slučaju, a drugostupanjski sud u dva slučaja ocjenjuje otegotnim upornost pri počinjenju djela. Uvjetna osuda u pravilu se obrazlaže zakonskom formulacijom, a na iste olakotne okolnosti sud se poziva i pri obrazlaganju kazne kao i pri obrazlaganju uvjetne osude.

III. PRIKAZ UKUPNO IZREČENIH SANKCIJA I ODNOS IZMEĐU PRVOSTUPANJSKIH I DRUGOSTUPANJSKIH PRESUDA

Odnos između prvostupanjskih i drugostupanjskih presuda

U cjelokupnom uzorku od ukupno 160 presuda odnos između prvostupanjskih i drugostupanjskih presuda bio je sljedeći: u 75% slučajeva (121 presuda) drugostupanjski je sud potvrdio odluku prvostupanjskog, u 14% (22 presude) preinačio ju je izrekavši strožu kaznu, a u 11% slučajeva (17 presuda) preinačio ju je izrekavši blažu kaznu.

Odnos kaznenih sankcija

U cjelokupnom uzorku najviše je bilo izrečenih uvjetnih osuda – 68%, odnosno u 110 presuda. Bezuvjetnih kazni zatvora bilo je ukupno 28%, i to bezuvjetnih kazni zatvora u granicama propisanih kazni 20%, odnosno u 32 presude, a ublaženih kazni u bezuvjetnim zatvorskim kaznama samo 8%, odnosno u 12 slučajeva. Vrlo malo je izrečeno novčanih kazni – samo 4, odnosno 3%. Najmanje je izrečeno sudskih opomena – samo 2, odnosno 1%.

IV. ZAKLJUČAK

1. Obrazloženja odluke o sankciji u kojima se olakotne i otegotne okolnosti samo nabrajaju bez njihove ocjene utjecaja na sankciju, a ponekad i sasvim izostaju, otežavaju uspostavljanje bilo kakve relacije između njih samih i izrečene kazne te stoga takva obrazloženja ne mogu biti dobra osnova za zaključke o kaznenoj politici sudova. Međutim, takva manjkava obrazloženja mogu biti, osobito kada je riječ o nedostatnim razlozima primjene propisa o ublažavanju ili uvjetne osude (koje u ovom uzorku prevladavaju), osnova pobijanja presude zbog postupovne povrede iz čl. 367. st. 1. t. 11. ZKP zbog nepostojanja razloga o odlučnim činjenicama.
2. Očigledno se u sudskoj praksi sudovi pri izboru kaznene sankcije umjesto pouzdanijom analitičkom koriste sintetičkom metodom pa je izrečena kazna impresija koja se naknadno nastoji obrazložiti po potrebi olakotnim ili otegotnim okolnostima. Pri tome je teško oteti se dojmu o postojanju nekih "kaznenih standarda" koji, doduše, mogu ujednačavati kaznenu politiku sudova, ali koji ipak vode u neprihvatljivo šabloniziranje koje uvijek u određenoj mjeri dezavuiraju načelo individualizacije.
3. Na temelju prikazanih statističkih podataka nije moguće izvesti zaključak o kaznenoj politici sudova u smislu "blage", "preblage" ili "adekvatne". Može biti riječ doista o blagoj kaznenoj politici, ali isto tako i o neadekvatnim odnosno prestrogim kaznenim okvirima. U prilog drugom govori izmjena zakonskog okvira kod kaznenog djela teške krađe gdje je smanjeni minimum omogućio utvrđivanje pojedinačnih kazni bez primjene propisa o ublažavanju za koje realno i nije bilo opravdanja. Osim toga Kazneni zakon kao svoje važno načelo proklamira načelo individualizacije u primjeni kaznenih sankcija, što znači da se ocjena o odnosu zakonske i sudske politike kažnjavanja može dati tek nakon proučavanja pojedinačno presuđenih slučajeva.
4. Jedini je siguran zaključak da s obzirom na izrečene sankcije, koje se kreću oko minimuma propisane kazne uz brojna ublažavanja i brojna uvjetovanja iz ovog uzorka, nije potrebno povećavati maksimum propisane kazne. Što se tiče minimuma propisane kazne, nije moguće na isti način zauzeti opće stajalište. Riječ je ipak o različitim kaznenim djelima pa bi tek usporedba presuda za pojedina kaznena djela svih sudova koji su sudjelovali u ovom istraživanju možda mogla dovesti do nekog zaključka.
5. Ipak, na kraju može se reći da iznesena statistika o kaznenoj politici sudova na području Županijskog suda u Rijeci upućuje na velik nesklad između zakonske i sudske politike kažnjavanja, iz čega se može zaključiti da nešto nije u redu – ili sa zakonom ili sa sudskim kaznama.

Summary

**THE CRIMINAL JUSTICE POLICY OF MUNICIPAL COURTS IN THE AREA
OF THE COUNTY COURT IN RIJEKA**

This paper presents the results of a study on the criminal justice policy of municipal courts within the jurisdiction of the County Court in Rijeka, conducted on a sample of 160 judgements of finally convicted persons in the period of 1993-2002. The study included the following criminal offences within the jurisdiction of municipal courts: abuse of narcotic drugs, larceny, endangering traffic safety, endangering traffic safety due to inebriation, causing traffic accidents, grave offences against traffic safety, lewd acts, grand larceny, serious bodily injury and fraud. The most obvious, and fully expected, results of this study included the following:

In the total sample, the majority of pronounced sentences were suspended sentences – 68% (110 judgements). There was a total of 28% non-suspended prison sentences, out of which 20% of the non-suspended prison sentences were within the limits of the prescribed sentences (32 judgements), and 8% mitigated sentences in non-suspended prison sentences (12 cases). Only 4 fines were imposed – 3%, and only 2 judicial admonitions – 1%.

Based on the mitigating and aggravating circumstances mentioned in the statement of reasons of the decision on the criminal sanction, it is not possible to establish any relation between these circumstances and the pronounced sanction, which makes it difficult to draw a clear, unambiguous and reasoned conclusion about the criminal justice policy of courts.

The relation between first-instance and second-instance judgements was as follows: in 75% of cases (121 judgements), the second-instance court upheld the decision of the first-instance court; in 14% of cases (22 judgements), it reversed it by imposing a more severe sanction; and in 11% of cases (17 judgements), it reversed it by imposing a mitigated sanction.